1. Isotopen $^{249}_{97}Bk$ har stabil deformation med deformationsparametern $\varepsilon \approx 0.2$. Energierna för de åtta första exciterade tillstånden är 8.8, 39.6, 41,8, 82.6, 93.7, 137.7, 155.8 och 204.6 keV. Inordna dessa tillstånd samt grundtillståndet i två rotationsband. Ange rörelsemängdsmoment och paritet för samtliga tillstånd. Det relevanta Nilssondiagrammet bifogas som Figur 1. *)

(3 p.)

2. Ett förenklat sönderfallsschema för ^{58}Co visas nedan. Betasönderfallen är av tillåten typ. Vilka värden på impulsmoment och partiet erhålles för de i figuren angivna kärntillstånden.

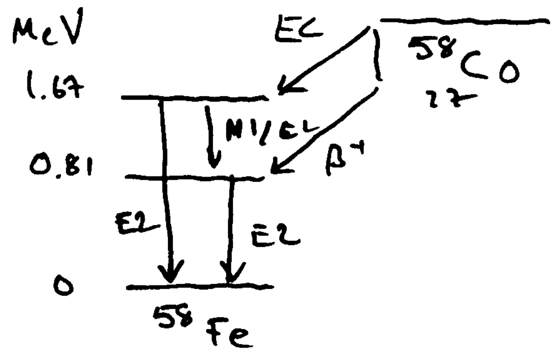

(2p.)

3. Flödet av neutriner från solen är 10^{11} per cm^2 och sekund. En Volvo 240 antas bestå av 1 ton järn.

a) Bestäm den inducerade radioaktiviteten i järnet efter 24 timmar om tvärsnittet för bildning av ^{56}Mn i inverst betasönderfall är 10^{-20} b? Halveringstiden för ^{56}Mn är 2 timmar och 36 minuter.

b) Hur stor är aktiviteten efter ytterligare 24 timmar om man antar att neutrinoströmmen plötsligt upphör?

(3p.)

4. Enligt Fermis teori för betasönderfall kan ett betaspektrums form beskrivas som funktion av kinetiska energin, T_e, för elektronen. Visa att då $Q << m_e c^2$ är medelenergin av ett betaspektrum $< T_e > = 1/3\ Q$. (Q är ändpunktsenergin för betasönderfallet och m_e elektronmassan)

Hur stor blir medelenergin som antineutrinerna för med sig vid sönderfallet av den tyngsta väteisotopen tritium

$$^3H \rightarrow {}^3He + e^- + \overline{\nu_e} \quad (1)$$

(3 p.)

*) Fig. 2 ②

5. Använd Q värdet för sönderfallet (1) för att göra en uppskattning av radien hos ^{3}He.

(3 p.)

6. Den neutrala mesonen K^0 kan spontant konverteras till sin antipartikel $\overline{K^0}$. Man finner experimentellt att sönderfallet av denna meson ger upphov till två olika livslängder.

$\tau(K_1) = 0.892 \cdot 10^{-10}$ s
och
$\tau(K_2) = 5.18 \cdot 10^{-8}$ s

Diskutera orsaken till detta. En detaljerad redogörelse krävs för full poäng.

(3 p.)

7. Visa att universums utsträckning är begränsad endast då den konstant, k, som anger rum-tidens krökning är positiv. Bestäm för k>0 den tidpunkt då universum når sin maximala utsträckning om vi antar att universum domineras av strålning. I detta fall är energidensiteten, ρ, omvänt proportionell mot R^4 , dvs. $\rho=a/R^4$ (a är en konstant).
Ledning: Universums utsträckning bestäms av den så kallade skalfaktorn R (R=R(t), R(0)=0), som uppfyller

$$\frac{1}{R^2}\left(\frac{dR}{dt}\right)^2 = \frac{8\pi G}{3}\rho - \frac{k}{R^2}.$$

(3p.)

1.

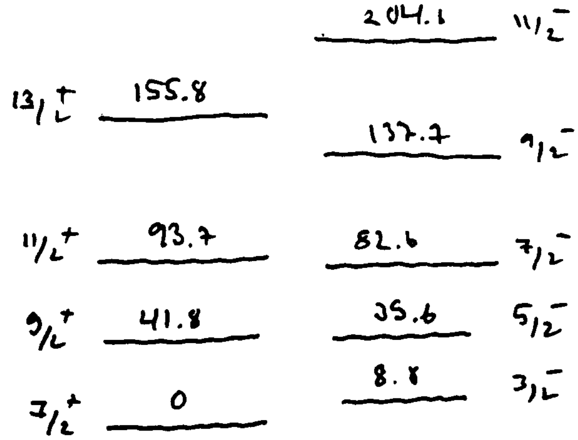

2.

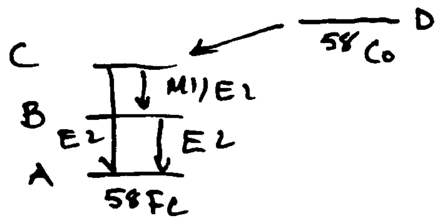

A : $I^\pi = 0^+$ j-j

B = $I^\pi = 2^+$ (E2!)

C = $I^\pi = 2^+$ (E2)

D : Tillåtet β sönderfall $\Delta I = 0, \pm 1$, $\Delta\pi$ = nej

$I^\pi = 1^+, 2^+, 3^+$ möjliga (Exp. 2^+)

3. $^{56}Fe + \bar{\nu} \rightarrow {}^{56}Mn + e^+$

$T_{1/2} = 2.6$ h

$A = R(1 - e^{-\lambda t})$

$$R = N\sigma I = \frac{10^6\ g}{56\ g/mol} \cdot 6.022\cdot 10^{23}\ mol^{-1} \cdot 10^{-20} \cdot 10^{-28}\ m^2 \cdot \frac{10^{11}}{10^{-4}\ m^2 s} = 1.075\cdot 10^{-5}\ s^{-1}$$

a) $A(24h) = 1.075\cdot 10^{-5}\ s^{-1}\left(1 - e^{-\frac{\ln 2}{2.6}24}\right) = 1.07\cdot 10^{-5}\ s^{-1}$

b) $A = 1.07\cdot 10^{-5}\ s^{-1} \cdot e^{-\frac{\ln 2}{2.6}\cdot 24} = 1.8\cdot 10^{-8}\ s^{-1}$

4. $N(p) \sim p^2 q^2 \sim p^2 (Q-T)^2$

$Q \ll mc^2$ $T = p^2/2m$

$$\langle T \rangle = \frac{\int_0^Q N(T)\, T\, dT}{\int_0^Q N(T)\, dT} = \frac{\int_0^Q T^{3/2}(Q^2 - 2QT + T^2)\, dT}{\int_0^Q T^{1/2}(Q^2 - 2QT + T^2)\, dT} = \frac{Q}{3}$$

$^3H \rightarrow {}^3He + e^- + \bar{\nu}_e$

$Q = [M(^3H) - M(^3H)]c^2 = 18.6$ keV

$Q \ll mc^2$

Medelenergi för $\bar{\nu}_e$ $\frac{2}{3}Q = 12.4$ keV

5. $Q = [m(^3H) - m(^3He)]c^2 = \{ m(^1H) + 2m_n - \frac{B}{c^2}(^3H) -$

$- (2m(^1H) + m_n - \frac{B}{c^2}(^3He)\} c^2 = 18.6 \text{ keV} =$

$= (m_n - m(^1H))c^2 - B(^3H) + B(^3He)$

$B(3H) - B(3He) = 763.4 \text{ keV}$

Skillnaden i B = den el.statiska repulsionen mellan de två protonerna i 3He

$E_C \approx \frac{e^2}{4\pi\varepsilon_0 R} = 763.4 \Rightarrow R = \frac{1.44 \text{ MeV fm}}{763.4 \text{ keV}} = 1.9 \text{ fm}$

---

7. $\frac{1}{R^2}\left(\frac{dR}{dt}\right)^2 = \frac{8\pi G}{3}\rho - \frac{k}{R^2}$ (1) $R(0) = 0$

Begränsa universum $\left.\frac{dR}{dt}\right|_{t=t_m} = 0$

Endast då $k > 0$ eftersom $\rho > 0$

$\rho = \frac{a}{R^4}$

$R^2\left(\frac{dR}{dt}\right)^2 = \frac{8\pi G}{3} a - kR^2$

$\int_0^R \frac{R' dR'}{\sqrt{\frac{8\pi}{3} Ga - kR'^2}} = \int_0^t dt'$

$-\frac{1}{k}\sqrt{\frac{8\pi}{3}Ga - kR^2} + \frac{1}{k}\sqrt{\frac{8\pi}{3}Ga} = t$

vilket ger

$R^2 = 2\sqrt{\frac{8\pi G}{3}a}\, t - kt^2$

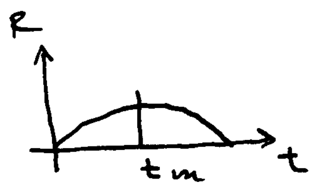

R^2 max för $t_m = \frac{1}{k}\sqrt{\frac{8\pi G}{3}a}$

$R^2_{max} = 2\sqrt{\frac{8\pi G}{3}a}\,\frac{1}{k}\sqrt{\frac{8\pi G}{3}a} - k\frac{1}{k^2}\cdot\frac{8\pi G}{3}a =$

$= \frac{1}{k}\cdot\frac{8\pi G a}{3}$